

Cuprins

TITLUL I. TRANSMISIUNEA MOȘTENIRII	1
Capitolul I. Dreptul de opțiune succesorală	1
<i>Secțiunea 1. Caracterul irevocabil al actului de opțiune succesorală</i>	<i>1</i>
1. Acceptare tacită. Caracter irevocabil. Nulitatea declarației ulterioare de renunțare. Certificat de vacanță succesorală. Necitarea persoanei cu vocație succesorală. Incompetența notariatului care a emis certificatul. Nulitate	1
2. Acceptare tacită. Caracter irevocabil. Lipsa de efecte a declarației ulterioare de renunțare	4
<i>Secțiunea a 2-a. Prescripția dreptului de opțiune succesorală</i>	<i>4</i>
3. Succesibil aflat în stare de detenție în timpul regimului comunist. Suspendarea cursului prescripției	4
4. Necunoașterea decesului. Întreruperea legăturilor cu defunctul. Caracterul constituțional și convențional al art. 700 C. civ.	5
5. Cauză absolută de împiedicare în efectuarea actelor de acceptare a moștenirii. Tratatament efectuat într-o altă localitate. Respingerea cererii de repunere în termen	6
6. Cauze temeinic justificate. Caz fortuit. Boală psihică, gravă și de durată. Respingerea cererii de repunere în termen. Neformularea în termen de o lună de la data externării	8
7. Cerere de repunere în termen formulată cu depășirea termenului de o lună de la încetarea cauzei de împiedicare invocate. Necunoașterea decesului	11
8. Drept de succesiune. Moștenitor sezinar. Necesitatea acceptării moștenirii	13
9. Aspecte privind dreptul de opțiune succesorală a legatarului cu titlu particular	14

<i>Secțiunea a 3-a. Exercițarea dreptului de opțiune</i>	
<i> succesorală</i>	15
§ 1. Acceptarea voluntară tacită	15
<i>1.1. Acte (fapte) materiale</i>	15
<i>A. Preluarea unor bunuri succesorale</i>	15
10. Luarea unor bunuri cu acordul altui proprietar. Comportament echivoc. Acceptare voluntară expresă. Condiția formei scrise	15
11. Prezența la înmormântare. Plata taxelor și impozitelor cu privire la un imobil succesoral. Luarea unor cărți și icoane ale defunctului cu acordul unei alte persoane	16
12. Participarea la litigiul prin care o persoană a solicitat dezbaterea succesiunii după împlinirea termenului de prescripție. Ridicarea indemnizației aferente ajutorului pentru deces. Deținerea unei chei de la un imobil din masa succesorală. Luarea din imobil a titlului de proprietate al acestuia	17
13. Preluarea unor bunuri minore: ciocane sau unelte de fierărie. Condiția preluării de către persoana ce are vocație succesorală concretă. Sesizare pentru deschiderea procedurii succesorale, formulată cu depășirea termenului de 6 luni	19
<i>B. Faptul locuirii în imobilul moștenit</i>	20
14. Mutarea în imobil pentru a acorda îngrijire proprietarului. Plata impozitelor	20
15. Rămânerea în imobilul succesoral a fiicelor minore ale defunctei. Acceptare tacită. Pasivitatea reprezentantului legal în legătură cu acceptarea expresă	22
16. Condițiile acceptării tacite: voința succesibilului de a accepta moștenirea și conduita lui, din care să rezulte intenția de a accepta moștenirea. Continuarea locuirii în casa părintească, bun succesoral. Preluarea unor bunuri din gospodărie: un motor de udat, o butelie, niște preșuri	24
<i>C. Succesibil coindivizar cu defunctul</i>	25
17. Edificarea unei construcții pe terenul aflat în coproprietate cu defunctul	25

<i>1.2. Acte de dispoziție</i>	26
18. Antecontract de vânzare-cumpărare având ca obiect un imobil aflat în coproprietatea părților și a defunctului lor frate	26
19. Succesiune. Moștenitor sezinar. Acceptarea tacită a moștenirii. Legate particulare	27
20. Colaterali privilegiați. Dreptul de opțiune succesorală. Acceptare tacită. Recurs	27
21. Succesiune. Renunțare cu titlu gratuit în favoarea unui coerede. Donațiune. Acceptare. Renunțare la un drept de proprietate	28
<i>1.3. Acțiuni în justiție și alte acte procedurale</i>	29
22. Cerere formulată în temeiul Legii nr. 112/1995. Necesitatea înregistrării în termen de 6 luni de la data deschiderii moștenirii pentru a avea valoare de act de acceptare pentru întreaga succesiune	29
23. Mandat acordat în vederea dezbaterii succesiunii	32
24. Demersuri efectuate de beneficiarul testamentului pentru a verifica dacă defunctul a revocat testamentul întocmit în favoarea sa. Prezentarea testamentului pentru verificări. Revocarea unui testament autentic printr-un testament olograf ulterior. Prescripția dreptului de opțiune succesorală. Necunoașterea decesului. Întreruperea legăturilor cu defunctul. Caracterul nejustificat al cererii de repunere în termen	36
25. Legat cu titlu particular. Bunuri ce urmau a fi dobândite în baza Legii nr. 10/2001. Deplasare în vederea informării cu privire la succesiune și angajare în acest sens a unui avocat	40
26. Solicitarea unei consultații juridice din partea unui avocat din străinătate cu privire la posibilitățile legale de a accepta succesiunea. Declarație verbală expresă în fața avocatului din străinătate în sensul acceptării moștenirii	41
27. Împuternicirea moștenitorului de către alți moștenitori pentru deschiderea procedurii succesoriale notariale. Lipsa de relevanță a recunoașterii calității de moștenitor de către un alt succesori. Aplicarea	

	regulilor stabilite de legiuitor pentru devoluțiunea succesorală _____	44
28.	Sucesiuni. Acceptare tacită. Condiții. Denunțare. Consecințe _____	45
29.	Imobil preluat de stat. Neîndeplinirea procedurii prevăzute de art. 4 alin. (3) din Legea nr. 10/2001 de către moștenitorul proprietarului din patrimoniul căruia a fost preluat imobilul. Cesiune de creanță _____	45
<i>1.4. Acte de administrare definitivă</i>	_____	46
30.	Acte echivoce. Participarea fizică și materială la înmormântarea defunctului _____	46
31.	Plata ratelor la apartament în calitate de garant _____	47
32.	Efectuarea unei plăți a impozitului pe terenul agricol proprietatea defunctului. Anteccontract de vânzare-cumpărare. Dată certă _____	49
33.	Achitarea impozitelor. Primirea unor bunuri succesorale aduse de un alt moștenitor ca urmare a partajării pe cale amiabilă _____	50
§ 2. Acceptare pură și simplă forțată	_____	52
34.	Acceptare tacită. Preluarea unor bunuri din patrimoniul succesoral: un scaun, o veioză, o față de masă. Acceptare forțată. Condiția clandestinității. Sustragerea unor bunuri despre care celălalt moștenitor avea cunoștință _____	52
35.	Ascunderea sau sustragerea de bunuri succesorale de către succesibil. Sancțiune. Obligația de a restitui bunurile masei succesorale. Predarea respectivelor bunuri celorlalți moștenitori _____	54
§ 3. Renunțare la moștenire	_____	55
36.	Renunțare la succesiune. Declarație în sensul neacceptării în termen a succesiunii. Distincție _____	55
37.	Declarația moștenitorului în sensul că nu a acceptat moștenirea. Mărturisire extrajudiciară _____	58
38.	Declarație de renunțare la drepturile asupra unor bunuri succesorale. Acceptare anterioară expresă a moștenirii. Calificare drept act de renunțare la drepturi litigioase _____	60
39.	Renunțare la moștenire. Termen de prescripție _____	63

Capitolul al II-lea. Transmiterea activului și pasivului moștenirii	64
<i>Secțiunea 1. Obiectul transmisiunii</i>	64
40. Acțiune în stabilirea paternității. Introducere de către soția supraviețuitoare. Lipsa calității procesuale pasive	64
41. Repararea prejudiciului moral. Transmiterea dreptului pe cale succesorală	64
42. Decesul debitorului obligației de întreținere. Lipsa acordului creditoarei întreținerii pentru transmiterea obligației către succesori. Suportarea riscului contractual	67
43. Contract de cesionare de drepturi litigioase în schimbul întreținerii. Decesul creditorului întreținerii intervenit după 4 zile. Nedovedirea absenței cauzei	71
44. Legătura indestructibilă dintre patrimoniu, devoluțiunea succesorală legală și devoluțiunea succesorală testamentară	76
45. Dreptul moștenitorilor persoanei vătămate prin infracțiune de a pretinde daune morale	76
46. Acțiune civilă. Daune morale	77
<i>Secțiunea a 2-a. Transmiterea activului</i>	77
47. Bun indiviz înstrăinat de un coproprietar fără acordul celuilalt, vânzătorul fiind succedat ulterior de acesta. Nulitatea contractului de vânzare-cumpărare. Posibilitatea solicitării de către avânzii-cauză. Nerelevanța obligației de garanție pentru evicțiune. Distanție	77
48. Nulitatea contractului de vânzare-cumpărare. Posibilitatea solicitării de către avânzii-cauză. Interes. Calitate procesuală activă. Principiul relativității efectelor actului juridic civil	79
49. Contract de împrumut. Garant plătit. Drept de creanță inclus în activul succesoral	81
50. Notificare formulată de tatăl reclamanților. Transmiterea dreptului subiectiv la restituirea imobilului prin moștenire	81

<i>Secțiunea a 3-a. Transmiterea pasivului</i>	82
51. Cheltuieli cu întreținerea defunctului. Îmbunătățiri la imobilul succesoral efectuate după data decesului acestuia. Neincluderea în pasivul succesoral	82
52. Vânzarea imobilului dobândit în temeiul Legii nr. 112/1995 de către moștenitorii cumpărătorului. Inalienabilitate temporară <i>propter rem</i>	85
53. Acțiune în revendicare. Comparare de titluri. Beneficiarii unei hotărâri care ține loc de contract de vânzare-cumpărare, pronunțate în contradictoriu numai cu unii din succesorii promitentului-vânzător, pe de o parte, și moștenitorii acestuia, pe de altă parte. Titlul primilor preferabil	86
54. Suportarea pasivului succesoral. Moștenitorul universal și moștenitorul rezervatar. Dorința testatoarei cu privire la suportarea cheltuielilor de înmormântare	88
55. Plata pasivului succesoral. Ieșirea din indiviziune. Momentul de la care creditorii pot acționa pentru plata creanței	89
<i>Secțiunea a 4-a. Vânzarea de drepturi succesoriale</i>	90
56. Vânzarea de drepturi succesoriale. Moștenire care include și un bun imobil. Obligativitatea formei autentice	90
57. Vânzarea unei moșteniri. Reguli particulare în cazul cesiunii de drepturi succesoriale, constând în părți indivize	93
TITLUL AL II-LEA. DEZBATEREA SUCCESIUNII	94
Capitolul I. Dovada calității de moștenitor	94
58. Dovada calității de moștenitor. Acte de stare civilă. Certificat de moștenitor. Lipsa de valoare a adreselor, adeverințelor, declarațiilor	94
59. Încheiere dată de notariatul de stat în anul 1957. Valoare	95
60. Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității. Acceptarea reciprocă a calității de moștenitor în fața notarului public. Valoare juridică	95
61. Calitatea de moștenitor. Mijloace de probă	96

62.	Dovada calității de moștenitor _____	97
63.	Opinii în legătură cu dreptul comun al dovedirii stării civile după intrarea în vigoare a Legii nr. 119/1996 privind actele de stare civilă _____	99
Capitolul al II-lea. Mijloace procedurale puse la		
	dispoziția persoanelor interesate _____	100
	<i>Secțiunea 1. Procedura succesorală notarială _____</i>	<i>100</i>
	§ 1. Regim juridic _____	100
64.	Acțiune în instanță formulată în contradictoriu cu Statul Român pentru constatarea calității de unic moștenitor. Inadmisibilitate _____	100
65.	Persoane care pot cere deschiderea procedurii succesorale notariale. Moștenire care cuprinde bunuri imobile. Obligațiile secretarului unității administrativ-teritoriale prevăzute de Normele metodologice de aplicare a Codului fiscal [art. 215 alin. (5)] și art. 68 din Legea nr. 36/1995 _____	103
66.	Certificat de moștenitor. Imposibilitatea analizării valabilității acestuia pe cale incidentală _____	104
67.	Certificat de moștenitor în ființă. Acțiune în rectificare de carte funciară. Nerelevanță _____	105
68.	Certificat de moștenitor. Tranzacție ulterioară cu privire la calitatea de bunuri comune a unor bunuri din masa succesorală. Nulitate _____	106
69.	Natura juridică și efectele certificatului de calitate de moștenitor, în corelație cu măsurile reparatorii reglementate de acte normative speciale _____	107
70.	Propuneri <i>de lege ferenda</i> privind legislația procedurii succesorale notariale _____	108
71.	Confiscare totală a averii personale. Cerere de obligare la plata contravalorii bunurilor confiscate. Calitate procesuală activă. Timbraj. Expertiză _____	109
72.	Legea nr. 10/2001. Imobil preluat de stat. Măsuri reparatorii. Proba calității de moștenitor a proprietarului deposedat de stat _____	110
73.	Legea nr. 10/2001. Imobil preluat de stat. Măsuri reparatorii. Proba calității de moștenitor al proprietarului deposedat _____	110

74.	Legea nr. 10/2001. Principiul dovezii depline a calității de moștenitor _____	111
§ 2. Calitatea procesuală activă în cererile având ca obiect constatarea nulității certificatului de moștenitor _____ 111		
<i>2.1. Terți care nu invocă drepturi succesoriale proprii _____ 111</i>		
<i>A. Proprietarul unui bun înscris în masa succesorală _____ 111</i>		
75.	Certificat de moștenitor. Nulitate. Lipsa calității procesuale active. Proprietarul unui teren înscris în certificat, care nu are calitate de succesor al defunctului _____	111
76.	Acțiune în anularea certificatului de moștenitor. Proprietarul unui bun dobândit de la defunct, care a fost înscris în certificat. Lipsa calității procesuale active. Lipsa interesului. Recunoașterea proprietății asupra bunului dobândit de la defunct și intrarea în posesia acestuia numai prin intermediul acțiunii în revendicare _____	112
77.	Certificat de moștenitor. Nulitate. Calitate procesuală activă. Proprietarul unui teren înscris în certificat. Valoarea probatorie a certificatului. Dovedirea existenței unor motive de nulitate a certificatului la momentul eliberării sale _____	113
78.	Forța probantă și efectele certificatului de moștenitor. Nulitatea certificatului de moștenitor. Calitate procesuală activă. Terț proprietar al bunului inclus în masa succesorală. Înțelesul noțiunii de vătămare _____	114
79.	Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității absolute. Admisibilitate și imprescriptibilitate _____	117
<i>B. Persoane în litigiu cu moștenitorii sau care intenționează să declanșeze un litigiu cu moștenitorii _____ 118</i>		
80.	Certificat de moștenitor. Acțiune în nulitate. Lipsa calității procesuale active. Pârâți într-o acțiune în revendicare promovată într-un alt dosar _____	118
81.	Certificat de moștenitor. Acțiune în nulitate. Lipsa calității procesuale active. Cumpărătorul imobilului în temeiul Legii nr. 112/1995 _____	120

82.	Certificat de moștenitor. Acțiune în nulitate. Calitate procesuală activă. Pârâți într-o acțiune în revendicare promovată într-un alt dosar, ce nu au calitatea de moștenitori ai defunctului _____	121
83.	Certificat de moștenitor. Acțiune în nulitate. Calitate procesuală activă. Pârâți într-o acțiune în revendicare promovată într-un alt dosar. Interes. Lipsa de efecte a unei hotărâri anterioare într-o cauză în care nu au avut calitate de părți _____	124
84.	Certificat de moștenitor. Acțiune în nulitate. Interes. Cumpărătorul imobilului în temeiul Legii nr. 112/1995 _____	128
85.	Nulitatea certificatului de moștenitor. Calitate procesuală activă. Interes. Pârât într-o acțiune în evacuare _____	128
86.	Certificatul de moștenitor – act autentic și consensual. Nulitate. Calitate procesuală activă. Interes. Pârâți în acțiunea în constatarea nulității contractelor de vânzare-cumpărare încheiate în temeiul Legii nr. 112/1995 _____	129
87.	Certificat de moștenitor. Acțiune în nulitate. Lipsa calității procesuale active. Creditor al obligației de plată a cheltuielilor de înmormântare _____	138
88.	Certificat de moștenitor. Acțiune în nulitate relativă. Lipsa calității procesuale active. Beneficiar al unui testament nevalabil și constructor de bună-credință _____	140
89.	Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității. Interes. Legatar cu titlu particular. Interesul de a se stabili persoana căreia i se poate solicita executarea legatului _____	141
2.2.	<i>Terți care invocă drepturi succesoriale proprii</i> _____	142
A.	<i>Moștenitori nerezervatari</i> _____	142
90.	Certificat de moștenitor. Acțiune în nulitate. Lipsa calității procesuale active. Interes. Moștenitor nerezervatar, fără vocație succesorală concretă la moștenire _____	142
B.	<i>Sucesibili care nu au acceptat moștenirea în termen</i> _____	143

91.	Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității. Neacceptarea moștenirii în termen. Lipsa de interes _____	143
92.	Certificat de moștenitor. Necitarea unor succesibili care nu au acceptat moștenirea în termen. Acțiune în constatarea nulității. Lipsa calității procesuale active _____	144
93.	Nulitatea certificatului de moștenitor. Lipsa calității procesuale active. Succesibili care nu au acceptat în termen moștenirea. Citarea moștenitorilor de către notar _____	145
94.	Certificat de moștenitor. Acțiune în nulitate. Calitate procesuală activă. Succesibil care nu a acceptat moștenirea, aspect ce ține de fondul acțiunii cu care a fost investită instanța _____	147
95.	Nulitatea certificatului de moștenitor. Calitate procesuală activă dată de existența testamentului _____	148
96.	Nulitatea certificatului de moștenitor. Calitate procesuală activă dată de existența vocației succesoriale generale. Interes. Relevanța vocației succesoriale concrete numai în privința dobândirii calității de moștenitor _____	150
97.	Nulitatea certificatului de moștenitor. Succesibil care nu a acceptat moștenirea în termen. Calitate procesuală activă. Dezbateră moștenirii de către instanță și constatarea inexistenței calității de moștenitor a reclamantului _____	158
	<i>C. Autoritatea de lucru judecat</i> _____	166
98.	Respingerea acțiunii în constatarea nulității certificatului de moștenitor prin admiterea excepției lipsei calității procesuale active. A doua acțiune prin care se invocă motive diferite de nulitate _____	166
	§ 3. Calitatea procesuală pasivă în cererile având ca obiect constatarea nulității certificatului de moștenitor _____	170
99.	Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității. Lipsa calității procesuale pasive a notarului public _____	170

§ 4. Cauze de nulitate	172
<i>4.1. Necitarea unei persoane cu vocație la moștenire</i>	<i>172</i>
100. Certificat de moștenitor. Necitarea unui succesibil. Nulitate absolută	172
101. Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității. Declarație falsă referitoare la inexistența altor succesibili. Nulitate absolută	174
102. Certificat de vacanță succesorală. Mențiune falsă că o persoană este străină de moștenire. Petiție de ereditate. Imprescriptibilitate	176
103. Certificat de moștenitor. Necitarea unui succesibil. Nulitate relativă. Prescripție	182
104. Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității. Necitarea unui succesibil. Prescripție. Momentul de la care începe să curgă. Remiterea unui bun succesoral de către o altă persoană. Semnificație	183
105. Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității. Necitarea unui succesibil. Prescripție. Momentul de la care începe să curgă. Renunțarea la succesiune în favoarea unei alte persoane	186
106. Certificat de moștenire. Necitarea tuturor succesibililor. Cauză de nulitate <i>sui generis</i>	190
<i>4.2. Compunerea masei succesorale</i>	<i>191</i>
107. Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității. Neincluderea unor bunuri în masa succesorală. Nulitate relativă	191
108. Certificat de moștenitor. Greșita compunere a masei succesorale. Acțiune în constatarea nulității. Caracterul nefondat al acesteia	194
109. Certificat de moștenitor. Cerere de modificare prin majorarea suprafeței unui teren din masa succesorală. Inexistența unui act translativ de proprietate în favoarea defunctului. Istoricul de rol fiscal și alte acte de acest tip nu reprezintă titlu de proprietate	197

4.3. Reținerea greșită a cotelor de contribuție cu privire la bunurile comune ale autorului succesiunii și ale soțului supraviețuitor _____	198
110. Certificat de moștenitor. Forța probantă până la anulare. Cotele de contribuție la dobândirea bunului comun _____	198
111. Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității. Includerea unui bun propriu al celuilalt soț în masa succesorală. Nulitate relativă. Prescripție _____	200
4.4. Stabilirea cotelor din moștenire _____	203
112. Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității. Stabilirea greșită a cotelor. Neparticiparea unuia dintre moștenitori. Nulitate relativă. Posibilitatea stabilirii corecte a cotelor în acțiunea de partaj subsecventă eliberării certificatului de moștenitor _____	203
113. Certificat de moștenitor. Acțiune în constatarea nulității. Invocarea unui act normativ care nu era în vigoare la data deschiderii moștenirii. Inexistența unei fraudări a legii în cazul stabilirii corecte a calității de moștenitor _____	205
4.5. Eliberarea unui al doilea certificat de moștenitor _____	208
114. Certificat de moștenitor. Nulitate absolută. Eliberarea unui al doilea certificat fără verificările necesare _____	208
115. Acțiune în constatarea nulității absolute a certificatului de vacanță succesorală. Acceptare tacită a moștenirii _____	211
116. Acțiune în anularea certificatului de moștenitor introdusă de un terț neparticipant la procedura succesorală _____	212
§ 5. Rectificarea certificatului de moștenitor _____	212
117. Înțelesul noțiunii de eroare materială. Întinderea dreptului moștenitorilor _____	212
§ 6. Certificate de moștenire eliberate în străinătate _____	214
118. Certificat de moștenitor emis de o instanță din SUA. Necesitatea apostilei _____	214

119.	Act notarial emis în Italia. Atestarea unor declarații privind calitatea de moștenitor universal. Valoare _____	215
120.	Certificat de moștenitor eliberat în Canada. Recunoaștere pe cale incidentală _____	216
121.	Testament întocmit în Israel. Ordin de validare emis de Tribunalul Regional din Tel Aviv. Conținutul legii străine stabilit prin expertiză ____	218
122.	Certificat de moștenitor eliberat în Germania. Incidența prevederilor O.G. nr. 66/1999 _____	219
	<i>Secțiunea a 2-a. Procedura judiciară</i> _____	219
	§ 1. Competența _____	219
123.	Ultimul domiciliu. Chestiune de fapt _____	219
124.	Dezbaterea succesiunii. Domiciliu în fapt _____	220
125.	Moșteniri succesive. Competența atrasă de domiciliul persoanei care a decedat cea din urmă	221
126.	Competență teritorială. Succesiune _____	222
	§2. Regim juridic _____	222
127.	Dezbaterea succesiunii. Înțeles. Constatarea deschiderii succesiunii. Stabilirea persoanelor care au calitatea de moștenitori, a cotelor ce le revin acestora și a masei succesoriale. Inexistența necesității unui certificat de moștenitor _____	222
128.	Cerere de dezbatere a succesiunii. Calitate procesuală activă. Moștenitor acceptant. Posesie continuă asupra bunurilor moștenirii. Lipsa semnificației de acceptare tacită _____	224
129.	Citarea în fața instanței a tuturor persoanelor cu vocație succesorală. Posesia și folosința bunului succesoral. Acceptare tacită _____	226
130.	Dezbaterea succesiunii în baza unui certificat de moștenitor. Cerere de anulare a certificatului de moștenitor și de dezbatere a succesiunii. Inexistența autorității de lucru judecat _____	228
131.	Neacceptarea moștenirii. Lipsa de relevanță a recunoașterii calității de moștenitor de către un alt succesor _____	229
132.	Certificat de moștenitor eliberat pe baza unei tranzacții. Lipsa de efecte a cotelor avute în vedere de părți pentru partajarea altor bunuri ____	230

133.	Tranzacție cu privire la împărțirea sumei primite ca despăgubiri în temeiul Legii nr. 247/2005. Împărțirea sumei actualizate potrivit cotelor legale _____	235
134.	Moștenire legală. Nerelevanța tradiției aromâne _____	235
135.	Nedemnitătea succesorală. Propuneri de <i>lege ferenda</i> _____	236
§ 3.	Moșteniri succesive _____	237
136.	Moșteniri succesive. Necesitatea dezbaterii lor separate, în ordine cronologică _____	237
137.	Partaj. Stabilirea cotelor. Nedezbaterea anterioară a succesiunilor succesive _____	238
138.	Partaj. Nefinalizarea procedurii de vânzare prin licitație publică. Inexistența autorității de lucru judecat. Lipsa de relevanță a neformulării unui capăt de cerere distinct privind constatarea calității de moștenitori _____	241

TITLUL AL III-LEA. INCIDENȚA ASUPRA

TRANSMISIUNII SUCCESORALE A PRELUĂRII

ABUZIVE A BUNURILOR ÎN PERIOADA

6 MARTIE 1945 – 21 DECEMBRIE 1989 _____ 244

<i>Secțiunea 1. Inexistența bunurilor în patrimoniul succesoral la data deschiderii moștenirii</i> _____		244
139.	Acțiune în obligarea notarului public la eliberarea certificatului de moștenitor. Inadmisibilitate. Imobil preluat abuziv de stat. Imposibilitatea includerii în masa succesorală _____	244
140.	Certificat de moștenitor suplimentar. Masa bunurilor care fac obiectul legilor speciale de restituire. Acceptare tacită. Lipsa acestei semnificații. Vânzarea unor bunuri succesoriale în scopul acoperirii cheltuielilor de înmormântare _____	247
141.	Imobil preluat în mod abuziv de stat. Absența din masa succesorală. Persoanele îndreptățite la măsuri reparatorii. Repunerea succesibililor în termenul de acceptare a moștenirii _____	253
142.	Imobile. Restituire. Donația unui imobil preluat de stat în mod abuziv. Ineficacitate. Lipsa calității procesuale a donatarului de a revendica bunul,	

	invocând nevalabilitatea titlului de proprietate al statului, cât timp donatorul este în viață _____	254
143.	Imobil donat statului. Revendicare. Anularea donației. Chestiune prejudicială _____	254
144.	Legat cu titlu particular sub condiție suspensivă având ca obiect un imobil abuziv naționalizat. Efecte _____	255
	<i>Secțiunea a 2-a. Consecințele constatării nevalabilității titlului statului</i> _____	255
145.	Imobil preluat abuziv de stat. Data dobândirii imobilului de către succesori _____	255
146.	Constatarea nevalabilității titlului statului. Dobândirea bunului de la momentul deschiderii succesiunii. Legatar universal _____	257
147.	Certificat de moștenitor emis în Franța. Efecte cu privire la bunurile situate în Franța. Bun imobil situat pe teritoriul României. Recurs în anulare. Achitarea inculpatului și înlăturarea măsurii confiscării averii. Repunere în termen în temeiul Legii nr. 10/2001 _____	259
148.	Legea nr. 10/2001. Cerere de restituire în natură a unui imobil formulată de un cetățean străin, care are calitatea de moștenitor al fostului proprietar. Recunoașterea dreptului de proprietate _____	265
149.	Legea nr. 10/2001. Condiții de restituire a imobilelor donate statului _____	265
	<i>Secțiunea a 3-a. Stabilirea vocației succesoriale în raport de momentul deschiderii succesiunii</i> _____	266
150.	Legatari universali acceptanți ai moștenirii care nu au formulat notificare. Moștenitor legal care a formulat notificare. Lipsa calității acestuia de persoană îndreptățită _____	266
151.	Imobil preluat în mod abuziv. Legat universal întocmit în Germania. Nerelevanța faptului că imobilul nu era în circuitul civil _____	269
152.	Petiție de creditate. Valorificarea într-un litigiu întemeiat pe dispozițiile Legii nr. 10/2001. Condiții _____	271

<i>Secțiunea a 4-a. Stabilirea drepturilor succesoriale și a cotelor potrivit dreptului comun</i>	272
153. Titlu de proprietate emis în temeiul Legii nr. 18/1991. Teren restituit. Partajarea bunului între moștenitorii testamentari	272
154. Titlu de proprietate emis în temeiul Legii nr. 18/1991. Partajarea conform dreptului succesoral	276
155. Acțiunea în constatarea nulității absolute întemeiată pe art. III din Legea nr. 169/1997	276
<i>Secțiunea a 5-a. Renunțarea la succesiune</i>	277
156. Cerere de restituire în temeiul Legii nr. 10/2001. Renunțarea la succesiune. Efecte	277
157. Repunerea în termenul de opțiune succesorală a moștenitorilor	278
158. Propuneri <i>de lege ferenda</i> , în legătură cu dispozițiile din legile reparatorii referitoare la repunerea în termenul de acceptare a succesiunii	278
159. Renunțare la moștenire. Existența unei convenții	279
<i>Secțiunea a 6-a. Repunerea în termen în temeiul legilor speciale</i>	279
160. Acțiune în revendicarea ulterioară notificării în temeiul Legii nr. 10/2001. Neaplicarea în favoarea notificatorului a dispozițiilor art. 4 alin. (4) din Legea nr. 10/2001 în cadrul acțiunii în revendicare	279
161. Acțiune în revendicare. Neaplicarea în favoarea notificantului a dispoziției art. 4 alin. (4) din Legea nr. 10/2001. <i>Lex tertia</i>	282
<i>Secțiunea a 7-a. Consecințele formulării unei cereri de restituire de către un singur moștenitor asupra drepturilor celorlalți moștenitori</i>	283
§ 1. Notificare formulată în temeiul Legii nr. 10/2001	283
162. Specificul Legii nr. 10/2001. Necesitatea formulării unei notificări	283
163. Drept de acrescământ. Art. 4 alin. (4) din Legea nr. 10/2001	285

164. Dispoziția emisă în temeiul Legii nr. 10/2001. Neformularea unei notificări de către celălalt comoștenitor. Consecințe _____ 286
165. Dispoziție emisă în temeiul Legii nr. 10/2001. Neformularea unei notificări de către celălalt comoștenitor. Incidența art. 4 alin. (4) _____ 287
166. Notificări formulate de ambii moștenitori. Neaplicarea art. 4 alin. (4) din Legea nr. 10/2001 _____ 287
167. Neformularea unei notificări în temeiul Legii nr. 10/2001. Lipsa de relevanță a calității de moștenitor recunoscute prin certificatul de naștere. Inexistența bunului în patrimoniul defunctei _____ 288
168. Imobil aflat în coproprietate la data preluării de către stat. Calitatea de succesibil în grade diferite a notificatorului în raport cu ambii proprietari _____ 289
169. Imobil aflat în coproprietate la data preluării de către stat. Neaplicarea art. 4 alin. (4) din Legea nr. 10/2001, în sensul ca un coproprietar sau moștenitorii acestuia să beneficieze de cotele celorlalți. Necesitatea dovedirii de către notificator, pentru fiecare coproprietar în parte, a decesului și a calității de moștenitor _____ 290
170. Legea nr. 10/2001. Restituirea imobilului preluat de stat în baza Decretului nr. 218/1960. Cerere formulată numai de o parte din moștenitori autorilor deposedați _____ 292
171. Legea nr. 10/2001. Imobil preluat de stat. Măsurii reparatorii. Cererea unuia din moștenitorii proprietarului deposedat. Admisibilitate _____ 292
172. Dreptul de acrescământ. Legea nr. 10/2001 _____ 293
- § 2. Notificări formulate în temeiul altor legi de restituire și acțiuni în revendicare _____ 293**
173. Imobil restituit unui singur moștenitor în temeiul Legii nr. 112/1995. Acțiune în revendicare formulată ulterior de ceilalți moștenitori. Caracterul fondat al acesteia _____ 293
174. Obiecte din metale prețioase. Restituirea bunurilor potrivit cotei succesoriale deținute. Inexistența unei

	dispoziții similare art. 4 alin. (4) din Legea nr. 10/2001 _____	296
175.	Imobil redobândit pe calea unei acțiuni în revendicare de un singur moștenitor. Petiție de ereditate. Imprescriptibilitate _____	298
176.	Eliberarea titlului de proprietate în temeiul Legii nr. 18/1991. Obligativitatea formulării unei cereri _____	301
177.	Titlu de proprietate emis în baza Legii nr. 18/1991. Eliberarea pe numele unei persoane. Neincluderea bunului în masa de partajat _____	302
178.	Imobil restituit unui singur moștenitor în temeiul Legii nr. 18/1991. Incidența regulii referitoare la repunerea în termenul de acceptare _____	303
179.	Imobil reconstituit unui singur moștenitor în temeiul Legii nr. 18/1991. Partajul bunurilor solicitate de ceilalți moștenitori acceptanți în termenul prevăzut de art. 700 C. civ. Comparație cu dispozițiile Legii nr. 10/2001 _____	304
180.	Acceptarea în termen a moștenirii. Neformularea unei cereri în temeiul Legii nr. 18/1991. Calitatea de comoștenitor alături de persoana care a solicitat restituirea bunului în temeiul legii speciale _____	311
	<i>Secțiunea a 8-a. Înțelesul noțiunii de preluare abuzivă _____</i>	<i>313</i>
181.	Testament autentic în favoarea statului. Neîncadrarea în cazurile prevăzute de art. 2 din Legea nr. 10/2001 _____	313
	<i>Secțiunea a 9-a. Calitatea procesuală a chiriașilor pentru anularea dispoziției emise în temeiul Legii nr. 10/2001 _____</i>	<i>314</i>
182.	Dispoziție emisă în temeiul Legii nr. 10/2001. Acțiune în nulitate formulată de chiriași. Notificatori fără calitate de moștenitori. Lipsă de relevanță, în condițiile în care și adevăratul moștenitor a formulat notificare _____	314

**TITLUL AL IV-LEA. CHESTIUNI PROCEDURALE
ÎN LEGĂTURĂ CU TRANSMISIUNEA
MOȘTENIRII**

	315
Capitolul I. Consecințele decesului unei persoane în cadrul procesului civil sau penal	315
<i>Secțiunea 1. Modificarea cererii de chemare în judecată</i>	<i>315</i>
183. Introducerea în cauză a moștenitorilor persoanei decedate la data introducerii acțiunii. Neincidența art. 132 C. proc. civ.	315
184. Introducerea în cauză a moștenitorilor persoanei decedate la data introducerii acțiunii. Aplicarea art. 132 C. proc. civ. și în rejudecare	316
185. Acțiune formulată în contradictoriu cu o persoană decedată. Modalitățile de introducere în cauză a moștenitorului. Intervenție. Modificarea cererii în temeiul art. 132 C. proc. civ. Drepturile părâtului introdus astfel	325
<i>Secțiunea a 2-a. Exercițarea căilor legale de atac</i>	<i>326</i>
186. Hotărâre pronunțată în contradictoriu cu un părât decedat. Calitatea procesuală activă a moștenitorilor acestuia de a formula calea de atac. Transmiterea calității anterior pronunțării hotărârii	326
187. Partaj. Vânzarea bunului indiviz. Transmiterea calității procesuale anterior pronunțării hotărârii. Lipsa calității procesuale active pentru a formula calea de atac	328
<i>Secțiunea a 3-a. Formularea unei acțiuni în constatare</i>	<i>329</i>
188. Acțiune în constatarea capacității succesoriale. Inadmisibilitate	329
<i>Secțiunea a 4-a. Formularea unei cereri reconvenționale</i>	<i>330</i>
189. Dreptul special de moștenire al soțului supraviețuitor. Neobligativitatea formulării unei cereri reconvenționale	330
<i>Secțiunea a 5-a. Formularea unei cereri de intervenție</i>	<i>331</i>
190. Sarcini ale moștenirii. Cheltuieli de înmormântare. Datorii succesoriale. Lucrări de îmbunătățire a imobilului succesoral. Intervenție în procesul de partaj	331

<i>Secțiunea a 6-a. Respingerea acțiunii ca prematură</i>	332
191. Cerere de pronunțare a unei hotărâri care să țină loc de contract de vânzare-cumpărare. Respingere ca prematură anterior dezbaterii succesiunii. Posibilitatea sesizării instanței pentru dezbateria succesiunii	332
<i>Secțiunea a 7-a. Suspendarea</i>	334
192. Suspendare în temeiul art. 243 alin. (1) pct. 1 C. proc. civ. Indicarea unor persoane fără a se face dovada calității lor de moștenitori	334
193. Suspendare în temeiul art. 244 alin. (1) pct. 1 C. proc. civ. Compunerea masei succesoriale. Anularea unor certificate de legatar	335
<i>Secțiunea a 8-a. Perimarea</i>	336
194. Decesul părții în cursul suspendării dispuse în temeiul art. 47 din Legea nr. 10/2001, republicată. Consecințe	336
<i>Secțiunea a 9-a. Limitele efectului devolutiv al apelului</i>	338
195. Constatarea acceptării tacite a moștenirii de către toate părțile. Necriticarea acestui aspect în apel. Depășirea limitelor investiției	338
<i>Secțiunea a 10-a. Revizuire</i>	338
196. Testament defăimat ca fals. Termenul pentru introducerea cererii de revizuire	338
<i>Secțiunea a 11-a. Faza executării silite</i>	341
197. Succesiune. Contestație la executarea contra moștenitorilor. Caracterul de principiu al art. 398 C. proc. civ.	341
<i>Secțiunea a 12-a. Decesul părții civile în procesul penal</i>	341
198. Acțiunea civilă în procesul penal	341
Capitolul al II-lea. Consecințele stării de indiviziune asupra introducerii unor acțiuni sau încheierii unor convenții	342
199. Imobil deținut în indiviziune de moștenitori. Acțiune în revendicare formulată de unii dintre aceștia. Moștenitori aflați în dispută. Neaplicarea regulii unanimității	342
200. Imobil deținut în indiviziune de moștenitori. Acțiune în revendicare formulată de unii dintre aceștia. Lipsa acordului celorlalți moștenitori privind alăturarea în	

	proces, exprimată prin declarația de renunțare la succesiune, chiar nevalabilă. Neaplicarea regulii unanimității _____	343
201.	Imobil deținut în indiviziune. Acțiune în revendicare formulată de unii dintre moștenitori. Posibilitatea efectuării demersurilor pentru identificarea moștenitorilor celuilalt coproprietar. Aplicarea regulii unanimității _____	348
202.	Inadmisibilitatea finalizării unei cauze de partaj imobiliar printr-o tranzacție nesemnată de către toți coindivizarii _____	353
203.	Indiviziune succesorală. Regula unanimității. Aplicabilitate în cazul exercitării de un singur moștenitor a unei acțiuni reale _____	353
Capitolul al III-lea. Încetarea stării de indiviziune _____		354
<i>Secțiunea 1. Partajul _____</i>		<i>354</i>
§ 1. Aspecte generale _____		354
204.	Dreptul de a cere partajul și titularii săi _____	354
205.	Partaj. Înțelegere verbală. Tranzacție. Cerința formei <i>ad probationem</i> _____	354
206.	Succesiune. Partaj de ascendent prin înzestrări la încheierea căsătoriei. Lipsa formei autentice. Executarea voluntară de către descendenți, după decesul donatorului. Consecințe _____	355
207.	Partaj de ascendent. Omisiune de copil. Renunțare. Înstrăinare de către ascendent aparte de bunurile împărțite. Acțiune în reducere. Condiții de exercitare. Dispensă de raport. Inegalitatea loturilor _____	356
§ 2. Existența titlului de proprietate asupra bunurilor de împărțit _____		359
208.	Partaj. Necesitatea deținerii unui titlu de proprietate _____	359
209.	Partaj. Necesitatea deținerii unui titlu de proprietate. Hotărâre de ieșire din indiviziune _____	360
§ 3. Obiectul partajului _____		361
210.	Partaj. Sume de bani existente la data decesului și ridicate ulterior _____	361
211.	Soarta bunului succesoral indiviz înstrăinat de moștenitorul aparent, fără acordul celorlalți _____	

coindivizari, moștenitor succedat ulterior de aceștia. Acceptare tacită. Lipsa acestei semnificații. Imobil cu privire la care părțile se aflau în indiviziune cu defuncta. Acte echivoce: plata impozitelor, a cheltuielilor de întreținere, faptul locuirii în imobil _____	362
212. Loc de veci. Transmiterea pe cale succesorală a dreptului de folosință _____	366
213. Loc de veci. Legat cu titlu particular _____	366
214. Loc de veci. Defalcarea succesiunii conform certificatului de moștenitor. Aplicarea Regulamentului pentru organizarea și funcționarea cimitirelor parohiale și mănăstirești din cuprinsul eparhiilor Bisericii Ortodoxe Române _____	368
215. Loc de veci. Partaj de folosință, cu acordul proprietarului acestor spații _____	369
§ 4. Lipsă de folosință _____	371
216. Bun succesoral stăpânit în fapt de unul dintre moștenitori. Temei suficient pentru obligarea la contravaloarea lipsei de folosință _____	371
§ 5. Atribuirea bunului _____	376
217. Drept de abitație. Atribuirea bunului soțului supraviețuitor. Nerecunoașterea dreptului _____	376
218. Partaj. Criterii de atribuire _____	377
§ 6. Radierea dreptului de a cere executarea sultei _____	378
219. Prescrierea dreptului de a cere executarea sultei, înscris în cartea funciară. Mijloace procedurale pentru a obține radierea acestuia _____	378
<i>Secțiunea a 2-a. Uzucapiunea _____</i>	<i>380</i>
220. Imobil deținut în indiviziune de moștenitori. Condiții pentru intervenirea uzucapiunii _____	380
Index _____	383